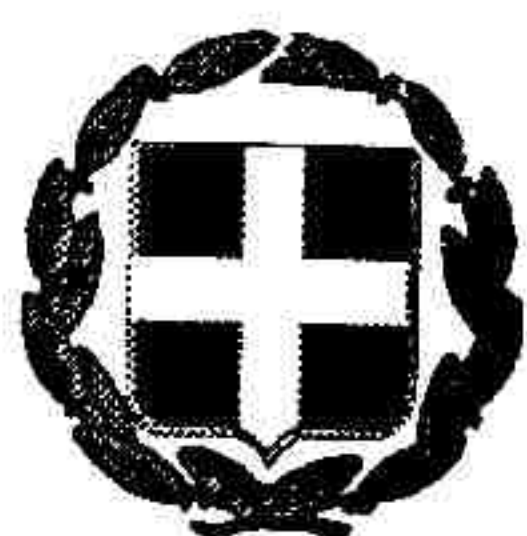

26 ΣΕΠ. 2012 26

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ**

**Ταχ.Δ/ση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ.101 77 ΑΘΗΝΑ
☎ 210 69 20 287 - FAX: 210 69 94 841
ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ. : 7017/4/15121**

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2012

**ΠΡΟΣ: ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ
ΕΝΤΑΥΘΑ**

**ΚΟΙΝ.: 1. Βουλευτή κα Σ. ΣΑΚΟΡΑΦΑ
2. ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ :
α) Γραφείο κ. Αρχηγού
β) Δ/ση Γενικής Αστυνόμευσης
3. Ε.Υ.Π.
(Γραφείο κ. Διοικητού)**

**ΘΕΜΑ : Διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών. Προϋποθέσεις και διαδικασία άρσης.
Προστασία δικαιώματος.**

ΣΧΕΤ. : ΕΡΩΤΗΣΗ 1301/ 04-09-2012.

Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε η Βουλευτής κα Σ. ΣΑΚΟΡΑΦΑ, σας γνωρίζουμε ότι το δικαίωμα στο απόρρητο της επικοινωνίας κατοχυρώνεται, προστατεύεται και οριοθετείται από το Σύνταγμα και το κοινό δίκαιο. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 του Συντάγματος το απόρρητο των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή της επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο είναι απόλυτα απαραβίαστο. Συνεπώς, πρόκειται για θεμελιώδες ατομικό δικαίωμα, η προστασία του οποίου αποτελεί υποχρέωση της πολιτείας, με υψηλό βαθμό προτεραιότητας για τις κρατικές Υπηρεσίες και τα όργανά της.

Ωστόσο, η ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη πρωτοποριακών εφαρμογών σε όλους τους τομείς της καθημερινότητάς μας. Η ανάπτυξη αυτή, πέραν των διευκολύνσεων που παρέχει, προκάλεσε και προβλήματα, σχετιζόμενα κυρίως με την ανάπτυξη νέων μορφών εγκληματικής δραστηριότητας. Μία από αυτές τις μορφές αποτελεί και η παραβίαση της προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων, μέσω της παραβίασης της ασφάλειας των επικοινωνιών. Ενόψει αυτών, η Πολιτεία ανέλαβε σχετικές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση του επιπέδου προστασίας του εν λόγω δικαιώματος και τη θεσμική του θωράκιση, πρωτίστως, στο ίδιο το Σύνταγμα. Ειδικότερα, κατά την αναθεώρηση του 2001 ο συντακτικός νομοθέτης συμπεριέλαβε στα άρθρα 19 και 101Α διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες με εκτελεστικό του Συντάγματος νόμο συγκροτείται Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή για την προστασία του εν λόγω δικαιώματος. Στο πλαίσιο αυτό, με το νόμο 3115/2003, ιδρύθηκε η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών με σκοπό την προστασία του απορρήτου των επιστολών, της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, καθώς και την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι προς τις ανωτέρω και λοιπές συναφείς συνταγματικές προβλέψεις και επιταγές εναρμονίστηκε και η κοινή νομοθεσία και σε ότι αφορά στο ζήτημα της άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών, πάντοτε υπό τις εγγυήσεις της αρμόδιας δικαστικής Αρχής. Ειδικότερα, η άρση του απορρήτου των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις, που ορίζονται ρητά, στις διατάξεις του άρθρου 3 ν. 2225/1994 «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις», όπως ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, ήτοι για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων.

Πέραν αυτών στο ν. 3674/2008 με τον τίτλο «Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου διασφάλισης του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας και άλλες διατάξεις» έχουν συμπεριληφθεί πρόσθετες, προστατευτικές του εν λόγω εννόμου αγαθού, ρυθμίσεις (κατάρτιση ειδικού σχεδίου πολιτικής ασφάλειας παρόχου, καταγραφή διαχειριστικών λειτουργιών, έλεγχος των συστημάτων του παρόχου από την Α.Δ.Α.Ε. κ.λπ.)

Ειδικότερα προβλέπεται ότι :

- Η ευθύνη της ασφάλειας των υπηρεσιών τηλεφωνίας ανατίθεται στον πάροχο, ο οποίος οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και να χρησιμοποιεί συστήματα υλικού και λογισμικού, τα οποία διασφαλίζουν το απόρρητο της επικοινωνίας και επιτρέπουν την αποκάλυψη της παραβίασης ή απόπειρας παραβίασης του απορρήτου της επικοινωνίας. Στο πλαίσιο αυτό, οφείλει να προβαίνει σε τακτικό έλεγχο των συστημάτων υλικού και λογισμικού, που βρίσκονται στην εποπτεία του (άρθρο 2).
- Στην ευθύνη του παρόχου ανατίθεται η υποχρέωση κατάρτισης και εφαρμογής ειδικού σχεδίου πολιτικής ασφάλειας, ως προς τα μέσα, τις μεθόδους και τα μέτρα που διασφαλίζουν το απόρρητο της επικοινωνίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα σε κανονισμούς της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.). Στο ειδικό αυτό σχέδιο, το οποίο σημειωτέον εγκρίνεται από την Α.Δ.Α.Ε., περιέχονται μεταξύ άλλων η καταγραφή και η αξιολόγηση των κινδύνων που ενδέχεται να επηρεάσουν την εύρυθμη λειτουργία του εξοπλισμού και να οδηγήσουν σε παραβίαση του απορρήτου της επικοινωνίας, ως επίσης και τα μέτρα αποτροπής των κινδύνων που έχουν αναγνωρισθεί (άρθρο 3).
- Η ευθύνη του ελέγχου των συστημάτων του παρόχου ανατίθεται στην Α.Δ.Α.Ε., η οποία οφείλει να προβαίνει σε τακτικούς και έκτακτους ελέγχους της υποδομής των συστημάτων υλικού και λογισμικού και γενικώς των μέσων που τελούν υπό την εποπτεία του παρόχου, προκειμένου να διαπιστώνεται η τήρηση των διατάξεων του ν. 3674/2008 και της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία του απορρήτου και της επικοινωνίας (άρθρο 6).

Επιπλέον, τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα. Ειδικότερο:

- Προστέθηκε το άρθρο 292 Α «Εγκλήματα κατά της ασφάλειας των τηλεφωνικών επικοινωνιών», σύμφωνα με το οποίο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από 20.000,00 ευρώ έως 50.000,00 ευρώ, όποιος άνευ δικαιώματος αποκτά πρόσβαση σε σύνδεση ή σε δίκτυο παροχής υπηρεσιών τηλεφωνίας ή σε σύστημα υλικού ή λογισμικού, που χρησιμοποιείται για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών, θέτοντας με τον τρόπο αυτό σε κίνδυνο την ασφάλεια των τηλεφωνικών επικοινωνιών. Ποινές επιβάλλονται επίσης και στον πάροχο υπηρεσιών τηλεφωνικής επικοινωνίας ή το νόμιμο εκπρόσωπό του ή τον υπεύθυνο διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών, που παραλείπει να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή των

- προαναφερόμενων πράξεων, καθώς και σε όποιον διαθέτει στο εμπόριο ή με άλλο τρόπο προσφέρει προς εγκατάσταση ειδικά τεχνικά μέσα για την τέλεση των πράξεων αυτών ή δημόσια διαφημίζει ή προσφέρει τις υπηρεσίες του για την τέλεσή τους.
- Τροποποιήθηκε το άρθρο 370 Α «Παραβίαση του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας και της προφορικής συνομιλίας». Με την τελευταία αυτή τροποποίηση συστηροποιήθηκαν οι ποινικές κυρώσεις των παραβατών των διατάξεων του εν λόγω άρθρου. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι η παραβίαση του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας, με παγίδευση ή παρεμβολή σε συσκευή, σύνδεση ή δίκτυο παροχής τέτοιων υπηρεσιών, τιμωρείται με ποινή κάθειρξης μέχρι δέκα ετών, εάν δε ο δράστης των πράξεων αυτών είναι πάροχος υπηρεσιών τηλεφωνίας ή νόμιμος εκπρόσωπος αυτού ή μέλος της διοίκησης ή υπεύθυνος διασφάλισης του απορρήτου ή εργαζόμενος ή συνεργάτης του παρόχου ή ενεργεί ιδιωτικές έρευνες ή τελεί τις πράξεις αυτές κατ'επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή απέβλεπε στην είσπραξη αμοιβής, του επιβάλλεται επιπλέον και χρηματική ποινή από 55.000,00 ευρώ έως 200.000,00 ευρώ.
 - Παράλληλα, προβλέφθηκε η επιβολή διοικητικών κυρώσεων ως και η έγερση αστικών αξιώσεων σε βάρος των παραβατών της σχετικής νομοθεσίας.

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις προκύπτει η βούληση της πολιτείας για σημαντική και αποτελεσματική ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου προς διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Στο πλαίσιο αυτό, για την ενίσχυση του επιπέδου ασφάλειας των επικοινωνιών που πραγματοποιούνται με τη χρήση συστημάτων της σύγχρονης τεχνολογίας ιδρύθηκε στην Ελληνική Αστυνομία, με το π.δ. 9/2011, η Υπηρεσία Οικονομικής Αστυνομίας και Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (ΥΠ.Ο.Α.Δ.Η.Ε.) και μεταξύ άλλων αναδιοργανώθηκε, βελτιώθηκε και εξειδικεύτηκε η δομή, η αποστολή και ο ρόλος της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος. Στη νέα δομή της εν λόγω Υπηρεσίας περιλαμβάνεται και το Τμήμα Ασφάλειας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

Πέραν τούτων, σας πληροφορούμε ότι η άρση του απορρήτου των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Σύνταγμα και τους νόμους του κράτους και η σχετική διαδικασία τελεί υπό την εγγύηση της αρμόδιας δικαστικής Αρχής. Ειδικότερα, οι αρμόδιες Υπηρεσίες μας, σε κάθε περίπτωση που κρίνεται απαραίτητη η άρση του απορρήτου των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, για τους περιοριστικά αναφερόμενους στην ανωτέρω νομοθεσία λόγους, αυτή διατάσσεται από τα αρμόδια όργανα της ανεξάρτητης Δικαιοσύνης και η σχετική Διάταξη κοινοποιείται και στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών. Επισημαίνεται δε, ότι απολύτως καμία επισύνδεση δεν μπορεί να υλοποιηθεί απευθείας και με μόνη την πρωτοβουλία της Ε.Υ.Π. ή των αστυνομικών Υπηρεσιών αν δεν ακολουθηθεί η αναφερόμενη στην ειδική νομοθεσία διαδικασία, μέσω της αρμόδιας δικαστικής Αρχής και της τηλεφωνικής εταιρείας προς διασφάλιση του απορρήτου των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και γενικότερα την προστασία, της καθ' οιονδήποτε τρόπο, ελεύθερης επικοινωνίας των πολιτών και πάντοτε υπέ την εποπτεία και εντολή του αρμόδιου λειτουργού της Δικαιοσύνης.

Περαιτέρω, σε ό,τι ειδικότερα αφορά στην Υπηρεσία Εθνικών Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.) διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 3115/2003 οι αναφερόμενοι σε αυτές έλεγχοι, τακτικοί και έκτακτοι, που αφορούν στη διαδικασία άρσης του απορρήτου διενεργούνται στις εγκαταστάσεις της εν λόγω Υπηρεσίας, από την προαναφερόμενη Ανεξάρτητη Αρχή (Α.Δ.Α.Ε.) και με πρωτοβουλία αυτής.

Τέλος, η Ελληνική Αστυνομία και η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.) συνεργάζονται αρμονικά και αποδοτικά σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας, την προάσπιση της ασφάλειας της χώρας και την εμπέδωση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών, τηρώντας τη θεμελιώδη αρχή της νομιμότητας.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ**

Για την αντιγραφή
Αθήνα, αυθημερόν
Τετ. Γραφείο Κοιν. Ελέγχου/
Υπ. Πρωτ. του Πολίτη

